

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kustannus selvitys - KPMG

Johanna Erholtz
Vs tulosaluejohtaja

Pinnalla

Toimialat

Palvelut

Työpaikat

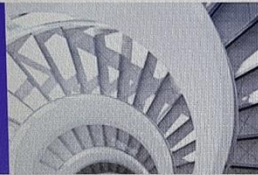
Ota yhteyttä

Asiakastarinat

Tietoa KPMG:stä

KPMG Oy Ab on Suomen johtavia asiantuntijaorganisaatioita. Palveluihimme kuuluvat tilintarkastus-, vero-, laki- ja neuvontapalvelut.

KPMG yrityksenä

KPMG on yksi maailman johtavista asiantuntijaorganisaatioista. Siirräme osaamisemme arvoksi ja hyväksi asiakkaillemme.

Yritysvastuu

Palvelumme

Tilintarkastus- ja
varmennuspalvelut >

Vero- ja lakipalvelut >

Neuvontapalvelut >

Lapin sairaanhoitopiiri

Sisäinen selvitys/yhteenvedo

Tarkastusraportti

25.3.2020

LUOTTAMUKSELLINEN – Ainoastaan Lapin sairaanhoitopiiriin sisäiseen käyttöön

Tarkastuksen tavoitteet, rajaukset ja toteutus

- Selvittää kuntalaskutuksen ja hinnoittelun periaatteet ja perusteet MIEPÄ:ssä
- Selvittää kustannuksien kohdistumisen periaatteita LSHP:ssä
- Lyhyt riskianalyysi – joutuvatko muut kunnat maksamaan Rovaniemeltä siirtyneiden palveluiden kustannuksia
- Toteutus: haastattelu ja aineistoanalyysi

Tausta

- Rovaniemen kaupungilta 2/2017 siirtyneet mielenterveys- ja päihdepalvelut LSHP:lle
- Palvelut integroitu kiinteäksi osaksi Miellä:n uudelleen organisoitua toimintaa

Hinnoittelun perusteet

- Perussopimus
  - Suoritehinnat
  - Omakustannushinta
    - toiminnan välittömät kustannukset
    - hallinnon yleiskustannukset
    - Pääomakustannukset
  - Yhdenmukaiset laskutusperusteet
  - Vahvistaa yhtymävaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä
  - Yhtymähallitus vahvistaa suoritteiden yksikköhinnat joulukuun loppuun mennessä.

Suoritteiden omakustannushinta

Välittömät toiminnan kustannukset

- esim. työ, laitteet, matkat

Hallinnon yleiskustannukset (sisäiset kustannukset)

- toiminnan tukirakenteista aiheutuvia kuluja esim. hallinto, sihteeripalvelut, tekniikka, siivous, työterveyspalvelut ja vakuutukset.

Pääomakustannukset

- Sopimus Rovaniemen kaupungin järjestämien erityistason mielenterveys- ja päihdepalveluiden siirtämisestä Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän järjestettäväksi 1.2.2017
  - Hinnoitteluperiaate perussopimuksen mukaisesti
  - ”Sairaanhoitopiiri ja kaupunki neuvottelevat siirtyvien palvelujen tuotteistamisesta ja hinnoittelusta.”

- Käyttösuunnitelma
- palveluille lasketut hinnat
  - jaetaan tulosityksiköiden tai vastuuyksiköiden välittömät kustannukset ja välilliset kustannukset (s.17/ 2020) hyväksytyn jakoperusteen mukaan sairausryhmäkohtaisiksi kustannuksiksi.
  - Sairausryhmäkohtaiset kustannukset on jaettu arvioiduilla vuosisuoritteilla.
  - Hintamäärittely on tehty asianomaisten tulos-/vastuuyksiköiden sekä laskentapäällikön yhteistyönä.

Johtopäätöksiä hinnoittelusta

- Kuntalaskutus perustuu suoritteiden laskutukseen voimassaolevilla hinnoilla, eikä laskutuksen tasausta toteutuneisiin kustannuksiin nähden tehdä.
- Yksiköiden taloudellisen menestyksen vaihdellessa toiset yksiköt tekevät tappiota ja toiset voittoa.
- Koska hinnoittelua ei oikaista vastaamaan toteutuneita kustannuksia (pl. Muonio-Enontekiön perusterveydenhuollon osalta – toteuman mukaan), tulosta tekevien yksiköiden käyttäjät maksavat omakustannushintaan nähden ylimääräistä ja tappiollisten yksiköiden käyttäjät omakustannushintaan nähden liian vähän, kunnes tilannetta mahdollisesti korjataan hintamuutosten myötä.
- Koska tasauslaskennan menetelmistä ei ole sovittu, hinnoittelun perusteena käytetty kustannusarvio ja kustannuslaskennan toteumat eivät täysin vastaa toisiaan.

Toteumien analyysi

- Mielensterveys- ja päihdepalveluiden toteumat 2018 ja 1-9/2020
- Kokonaisuutena toteumista ei voida todeta, että muut kunnat maksaisivat Rovaniemen kaupungilta siirtyneiden ja pääasiassa Rovaniemen asiakkaiden käyttämistä mielensterveys- ja päihdepalveluista, tai että Rovaniemi näiden palveluiden kautta kattaisi muiden kuntien kustannuksia.
- Kustannuspaikkakohtainen hinnoittelu tehdään kyseisen kustannuspaikan kustannusten kattamista tavoitellen, emmekä ole havainneet viitteitä siitä, että menettely suosisi mitään tiettyä kuntaa.

Kustannusten kohdistaminen

- Välilliset kustannukset
  - Välillisten kustannusten jako- ja laskutusperusteet on esitetty sairaanhoitopiirin kulloinkin voimassa olevassa käyttösuunnitelmassa (s.17/2020)

Välilliset kustannukset / Havainnot

- Käyttösuunnitelmassa ei määritetä jakoperusteiden pohjana käytettävien **tunnuslukujen ajankohtaa**, esimerkiksi kyseessä ollessa käyttömenot, ei määritellä minkä ajankohdan käyttömenoja jakoperusteen pohjana käytetään.
- Haastatteluiden perusteella jakoperusteen ollessa käyttömenot, jaon perustana on talousarvion käyttömenot kyseiselle vuodelle. **Mikäli toteuma eroaisi olennaisesti talousarviosta**, myös jakoperuste voisi olla näiltä osin virheellinen.
- Jakoperusteen syöttö Intime -järjestelmään tapahtuu käsin, joten täyttä varmuutta jakoperusteen oikeellisuudesta ei ole tarkastuksen perusteella saatu. **Koska jakoperuste määritellään kerran vuodessa talousarvion perusteella, ei se vastaa toteumahetken tilannetta.**
- Otoksemme perusteella emme havainneet puutteita vuoden 2019 kustannusten kohdistuksessa käyttösuunnitelmaan nähden.

Hinnoittelu- ja menettelyriskit

- Yksiköiden taloudellisen menestyksen vaihdellessa toiset yksiköt tuottavat tappiota ja toiset voittoa
- Koska välillisten kustannusten jakoperusteet määritellään kerran vuodessa talousarvion laadinnan yhteydessä tehtävään arvioon perustuen eikä jyvitettyjä kustannuksia tasata vuoden lopussa toteumaa vastaavaksi, saattavat välilliset kustannukset jyvittyä virheelliseen arvioon perustuen.
- Palkkakustannusten jakoperusteet/ henkilökunnan liikkuvuus yksiköstä toiseen. Alkuperäisestä jakoperusteesta poikkeava palkkojen toteuma saattaa johtaa jonkin yksikön/yksiköiden kustannusten virheellisyyteen ja edelleen jossain määrin virheelliseen hinnoitteluun.
- Saadun selvityksen mukaan olennaisista muutoksista tehdään muutospäätös ja hinnoittelua muutetaan.

Kuntalaisten tarve/ palvelun käyttö 1-4/2020 vrt. Inari ja Rovaniemi

- Koska jäsenkuntia laskutetaan yhdenmukaisin perustein, mahdolliset virheet hinnoittelussa koituvat ko. palvelua käyttävän kunnan eduksi tai haitaksi käytön mukaan.
- Emme ole havainneet, että nykyinen hinnoittelu- tai kustannustenjakomalli suosisi erityisesti jotain tiettyä kuntaa.

Hyvää kesää!

